

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Concilium Eboracense Pro Reformandis Ecclesiae Illius moribus auctoritate
Huberti Cantuariensis archiepiscopi, & apostolicae sedis legati celebratum
Eboraci anno Domini MCXCIV. tempore Caelestini ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

rantæ irregularitati, nisi circumuentus, auctoritatē præstiterit aut fauorem; fraternitati vestra per apostolica scripta mandamus, & in virtute obedientiæ districte præcipimus, quatenus (prædictis literis, vel aliis priuilegiis confirmationis vel indulgentiæ nequaquam obstantibus) amotis ab eodem monasterio sæcularibus clericis qui in eo fuerunt, per supradictum episcopum instituti, sine alicuius quæstionis impedimento monasticum ibidem ordinem reformetis, monachos eiectos exinde redeuntes in illud, & tales in eo instituentes personas, quæ beati Benedicti regulam obseruare debeant & desiderent. Memoratum vero episcopum, & vniuersos detentores bonorum eiusdem ecclesiæ ad eorum restitutionem per censuram ecclesiasticam, appellatione * postposita, compellatis. Volumus etiam nihilo minus & mandamus vt donationis eiusdem episcopi, infeudationes, locationes, & alienationes, possessiones eiusdem ecclesiæ ab eo tempore factas nostra freti auctoritate cassetis; eos qui contrauenire præsumpserunt, sublato appellationis obstaculo, censura canonica percipientes; illos qui manus violentas in prædictos monachos iniecerunt: denuntietis excommunicatos, & cum literarum vestrarum testimonio veniant ad sedem apostolicam absoluendi. Datum, &c.

* postposita,

ANNO
CHRISTI
1194.

CONCILIVM EBORACENSE
PRO REFORMANDIS ECCLESIE ILLIVS
MORIBUS AUCTORITATE Huberti Cantuariensis archiepiscopi,
& apostolicæ sedis legati celebratum Ebora-
ci anno Domini M C X C I V. tempore Cælestini pa-
pæ III.

N O T A.

* Concilium.] Acta Concilii extant apud Rogerum de Houeden huius temporis scriptorem: *In sequentibus autem duobus diebus, scilicet feria quarta & feria quinta, congregatis in ecclesia sancti Petri Ebora-
raci Simone eiusdem ecclesiæ decano, & Hamone præcentore, & Vvilielmo Testard, & Gaufrido de Muschamp, de Notingham, & de Eliueland archidiaconis, & Joanne cancellario, & Roberto preposito Beuerlaci, cum quibusdam ecclesiæ canonicis, & fere omnibus abbatibus,*

K iij

& prioribus, & officialibus, & decanis, & personis ecclesiarum Eboracensis diocesis, ipse legatus in eminentiore loco cathedratus sedit, & Concilium celeberrimum celebrauit, in quo hæc decreta subscripta statuit seruanda.

DECRETA EBORACENSIS CONCILII.

I.

CVM inter cetera ecclesiæ sacramenta hostia salutaris præmineat, tanto impensior circa eam debet existere deuotio sacerdotum, vt cum humilitate conficiatur, cum timore sumatur, cum reuerentia dispensetur; & minister altaris sit certus quod panis & vinum & aqua in sacrificio ponantur, nec sine ministro literato celebretur. Prouideatur etiam vt in pyxide munda & honesta hostia referuetur, singulisque dominicis diebus renouetur. Quoties autem communio exhibenda est infirmis, sacerdos in propria persona hostiam in habitu clericali tanto sacramento conuenienti deferat lumine præcedente, nisi aeris intemperies, vel viarum difficultas, vel alia ratio præpediat.

II.

Quia secretum Missæ frequenter inuenitur aut scriptorum falsitate, aut librorum vetustate corruptum, ita vt legi distincte non possit, archidiaconorum sollicitudo prouideat, vt in singulis ecclesiis ad verum & probatum exemplar canon Missæ cum omni diligentia corrigatur.

III.

Prohibemus etiam ne sacerdos laico ad pœnitentiam venienti obtentu cupiditatis iniungat vt Missas faciat celebrari; & illud etiam decreuimus prohibendum, ne sacerdos aliquis pro celebratio-

ne Missarum precio constituto pactum ineat, sed hoc dumtaxat quod offeretur in Missa recipiat.

IV.

Statuimus ne in baptismo plures quam tres suscipiant puerum de sacro fonte; masculum duos mares, & vna mulier; feminam duæ feminæ, & vnus mas: vbi autem puer, cuius baptisma ignoratur, reperitur expositus, siue cum sale, siue sine sale reperiatur, baptizetur, cum non intelligatur iteratum quod nescitur fuisse collatum. Decreuimus etiam, vt non nisi summa & graui urgente necessitate diaconus baptizet, vel corpus Christi cuiquam eroget, vel pœnitentiam confitenti imponat, vt iuxta paternorum tenorem Canonum huic ordini sacerdotali proprie conuenire decernit antiquitas. Sub eodem tenore constitutionis adiicimus, vt quoties sacerdos ad puerum baptizandum vel infirmum communicandum inuitatur, moras innectere non præsumat.

V.

Cum in domo orationis, quæ domus Dei nuncupatur, nihil debeat esse indecens, nihil inordinatum, præcipimus vt personæ & vicarii ecclesiarum studeant prouidere secundum competentes eis pensiones, prout ratio dicitur, & consuetudo approbata postulat, quatenus ecclesiæ, quæ reparatione indigent, reparentur. Item cum ornamentis ministerio congruis ministretur. Item cum calice argenteo, vbi facultas suppetit, sacramentum eucharistiæ conficiatur. Huic ordinationi terminum præfiximus ab initio nostræ legationis in annum.

Quod si hæc medio tempore executioni mandata non fuerint, decreuimus, vt ante elapsum terminum de ecclesiarum redditibus dispositio nostra plenum sortiatur effectum.

VI.

Statuimus etiam, vt clerici, qui ab episcopo coronam susceperunt, tonsuram habeant & coronam; quam si habere contempserint, ad hoc beneficiorum si qui habeant, priuatione cogantur; qui vero beneficia non habent, per archidiaconum vel decanos tondeantur inuiti. Præcipimus etiam vt sacerdotes non in cappis manicatis incedant, sed in vestibus suo ordini congruis: vt, sicut ceteris dignitate præminent, sic plenius & formam & exemplum exhibeant honestatis.

VII.

Isai. 53.

Cum scriptura beatum esse eum testetur, qui manus suas excutit ab omni munere, diligenti studio prouidendum est, vt gratis exhibeatur iustitia, nec pro ea in causis ecclesiasticis facienda vel adimenda, siue acceleranda, vel differenda, quidquam precii præsumat accipere, vt ei fructum iustitiæ suæ tempore opportuno retribuatur iustus Iudex.

VIII.

Cum decimæ sint tributa egentium animarum, & ex præcepto Domini dari debeant, non est reddentis eas diminuere. Statuimus itaque, vt de his quæ renouantur per annum, cum omni integritate decimæ debitæ & consuetæ conferantur: ita vt in primis decimæ absque vlla diminutione ecclesiæ dentur, postmodum de nouem partibus mercedis

cedes

ANNO
 CHRISTI
 1194
 * solu-
 tis

cedes messorum & aliorum seruientium pro arbi-
 trio * soluendis tribuantur.

IX.

Exigit professio religiosæ sanctitatis, vt mona-
 chi & canonici regulares, & moniales, religiose &
 regulariter conseruentur. Vt ergo eis adimatur op-
 portunitas euagandi, prohibemus ne redditus, quos
 obedientias vocant, ad firmam teneant; nec iter pe-
 regrinationis arripiant, nec extra monasteria sine
 certa & rationabili causa, nec absque societate, cu-
 ius certa sit honestas & indubitata, proficiscantur.
 De monialibus autem id specialiter adiicimus, vt
 absque societate abbatissæ vel priorissæ ambitum
 monasterii non egrediantur.

X.

Adiicimus etiam, prohibentes ne laicus aliquis
 ecclesiam vel decimas ad firmam recipiat, siue so-
 lus, siue clerico sociatus.

XI.

Vt calumniatorum improbitas, & temere iuran-
 tium malitia timore cælestis iudicii retundatur, præ-
 cipimus vt quilibet sacerdos de cetero ter in anno
 solenniter accensis candelis, pulsatisque campanis,
 eos excommunicet qui in recognitionibus, aliif-
 ve testimoniis, scienter & sponte peierabunt; & eos
 qui malitiose alios facient peierare; eosque singulis
 dominicis diebus excommunicatos denuntiet, vt
 crebra maledictionis iteratio eos a sua iniquitate
 retrahat, quos accusatio propriæ conscientie non
 deterret. Si vero de periurio pœniteât, ad archiepi-
 scopum vel episcopum, vel generalē diœcesis con-

fessorem absente archiepiscopo vel episcopo transmittantur ab eo pœnitentiam suscepturi: in extremis vero laborantibus insinuanda, non est imponenda pœnitentia, eisque firmiter iniungatur, vt, si vixerint, archiepiscopum, vel episcopum, vel generalem diœcesis confessorem, absente archiepiscopo vel episcopo adeant, vt eis pœnitentia competens imponatur. XII.

Leuit. 4.
Osee 9.

Quia sermo Domini est, *Sacerdos meus si deliquerit, delinquere faciet populum meum, Et, Ruina populi sacerdos nequam est*, exigit tanti ordinis excellentia, vt a publicis potationibus & tabernis sacerdotes abstineant, & qui voto continentia sunt astricti, nequaquam ad actus turpitudinis se relaxent. Prohibemus igitur ne focarias habeant in domibus suis, nec ad eiectas in nostræ constitutionis fraudem accessum in domibus alienis. Si vero in turpitudine sua perstiterint; & hoc decani dissimulantes ad notitiam prælatorum suorum non detulerint; ab officio suspendantur: qui vero zelo Dei accensi prælatis nuntiauerint excessus eorum diuinæ benedictionis gratiam consequantur. Pœna autem eorum qui publice focarias tenent, hæc erit: vt tamquam infames ab aliorum accusatione, & a testimonio repellantur: si vero nec huius pœnæ metu resipuerint, ab officio & beneficio se nouerint suspendendos. Suspectus de crimine per famam communem, vel verisimilia indicia per decanum loci admonetur familiariter, semel, secundo, & tertio, vt se corrigat: quod si non fecerit, decanus, adiunctis sibi duobus vel tribus penes quos eius fama laborat,

ANNO
CHRISTI
1194.

eum corripiat: si nec sic videatur corrigi, dicatur ecclesiæ, scilicet arguatur in capitulo, vt conuictus vel confessus canonicè puniatur. Inficienti, si conuinci non poterit, canonica purgatio indicatur: ita quod numerum duodenarium non excedat: infra numerum plures paucioresve poterunt recipi secundum statum personæ, & quantitatem siue qualitatem infamiæ, pro arbitrio iudicantis: & statim primo die, quo paratus est is, qui infamia laborat, se purgare, purgatio admittatur, ne metu vexationis ex dilationibus contingentis pecunia extorqueatur. Hoc & supradicta statuimus, salua in omnibus sacrosanctæ Romanæ sedis auctoritate & dignitate.

In Concilio autem illo magister Petrus de Dinan exigebat sibi fieri plenariam restitutionem de archidiaconatu de Vestring, quem Gaufridus Eboracensis archiepiscopus ei dederat, mandans capitulo Eboraci per literas suas, vt cum reciperent, & in stallum mitterent: cui Simon decanus & capitulum Eboracense responderunt, quod archiepiscopus non potuit archidiaconatum illum alicui dare, quia ultra terminum statutum in Concilio Lateranensi dare distulit, in quo Concilio Alexander papa III. constituit, quod cum prebendas, ecclesias, seu qualibet officia, in aliqua ecclesia vacare contigerit, non diu mancant in suspenso, sed infra sex menses personis que digne administrare valeant conferantur. Si autem episcopus, vbi ad eum spectauerit conferre, distulerit, per capitulum ordinetur, quod si ad capitulum electio pertinuerit, & infra prescriptum terminum hoc non fecerit, episcopus secundum Dominum cum religiosorum virorum consilio exequatur: aut, si omnes forte neglexerint, metropolitanus de episcopis secundum Dominum absque illorum contradictione disponat. Huius ergo dispositionis auctoritate, & privilegii sui munimine a Celestino papa tertio ecclesia Eboracensi indulto asserabant prefatus decanus & capitulum Eboracense, quod ad illos spectat donatio predicti archidiaconatus & aliorum reddituum vacantium in ecclesia Eboracensi, quos archiepiscopus suus non dederat intra fixum in Lateranensi Concilio terminum: sed officiales Eboracensis archiepiscopi, scilicet magister Girardus de Rouelle & magister Honorius, appellauerunt contra privilegium illud, & appellationem, quam dominus eorum archiepiscopus in recessu suo fecerat pro statu ecclesie sue, renouauerunt coram legato & toto Concilio: & quamuis in privilegio illo continebatur, Remota appellatione, tamen legatus detulit appellationi officialium Eboracensis archiepiscopi. Hæc Rogerus de Houeden.

Concil. Tom. 28.

L ij